

U S T A W A

z dnia

**o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności
pracodawcy oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych**

Art. 1. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 8a;
- 2) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. Pracownikiem, o którym mowa w art. 9, jest osoba fizyczna, która, zgodnie z przepisami polskiego prawa, pozostaje z pracodawcą w stosunku pracy lub jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę nakładczą albo wykonuje pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380 i 585), stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo wykonuje pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną, spółdzielnią kółek rolniczych lub inną spółdzielnią zajmującą się produkcją rolną – jeżeli z tego tytułu podlega obowiązkowi ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, z wyjątkiem osób wykonujących pracę zarobkową w gospodarstwie domowym.”;

- 3) w art. 12:

a) w ust. 2:

- w pkt 2 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w art. 171 § 1 Kodeksu pracy, przysługującego za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy oraz za rok bezpośrednio go poprzedzający,”

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, przysługujących od świadczeń wypłaconych ze środków Funduszu.”

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a–c i lit. g oraz pkt 3 podlegają zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy, a w przypadku oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości z przyczyn, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4, również w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności.”,

c) uchyla się ust. 4,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 2 lit. d–f podlegają zaspokojeniu, jeżeli ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po tej dacie.”;

4) w art. 12a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Marszałek województwa wypłaca, na wniosek pracownika, zaliczkę na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń z powodu braku środków finansowych w związku z faktycznym zaprzestaniem działalności przez pracodawcę. Wysokość zaliczki stanowi kwotę niezaspokojonych roszczeń, o których mowa w art. 12 ust. 2, nie wyższej jednak niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu złożenia wniosku o wypłatę zaliczki.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:

„1a. Faktyczne zaprzestanie działalności przez pracodawcę, o którym mowa w ust. 1, zachodzi, jeżeli w okresie trwającym dłużej niż 2 miesiące spełnione zostały łącznie następujące warunki:

- 1) pracodawca nie prowadził działalności gospodarczej i nie uzyskiwał z tego tytułu przychodów, z wyłączeniem zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej ujawnionej w rejestrach i ewidencjach;
- 2) pracodawca pomimo wpisu w rejestrach lub ewidencjach siedziby lub miejsc wykonywania działalności nie przebywa w siedzibie lub w miejscach

wykonywania działalności albo siedziba pracodawcy lub miejsca wykonywania działalności zostały z urzędu wykreślone z rejestrów lub ewidencji;

3) pracodawca nie realizował swoich obowiązków i uprawnień wobec pracowników oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, urzędu statystycznego, organów podatkowych i rejestrowych.

1b. Datą faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę jest dzień następujący po dniu upływu terminu, o którym mowa w ust. 1a.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się marszałkowi województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3. We wniosku pracownik jest obowiązany złożyć oświadczenie o pozostawaniu w stosunku pracy z danym pracodawcą, rodzaju niezaspokojonych roszczeń i ich wysokości oraz uprawdopodobnić fakt zaprzestania działalności przez pracodawcę lub dowieść faktu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku złożenia przez pracownika wniosku o wypłatę zaliczki na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń z powodu braku środków finansowych w związku z faktycznym zaprzestaniem działalności przez pracodawcę, marszałek województwa ma prawo do uzyskania od właściwych instytucji niezbędnych informacji, w szczególności w zakresie: składania deklaracji i opłacenia należnych podatków w urzędzie skarbowym, wyrejestrowania pracowników lub płatnika z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ustaleń dokonanych przez Państwową Inspekcję Pracy w ramach przeprowadzonych u pracodawcy kontroli i inspekcji, ustaleń dokonanych przez komornika w trakcie prowadzonych przeciwko pracodawcy postępowań egzekucyjnych.”,

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeżeli informacje lub dokumenty załączone do wniosku o wypłatę zaliczki, o którym mowa w ust. 4, nie są wystarczające do rozpatrzenia wniosku, marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, występuje do pracownika składającego wniosek o ich uzupełnienie, wskazując termin na dokonanie tej czynności.”,

f) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Wypłata pozostałych świadczeń pracowniczych, jak również zaspokojenie roszczeń byłych pracowników lub uprawnionych do renty rodzinnej członków rodziny zmarłego pracownika lub zmarłego byłego pracownika, może nastąpić w oparciu o wniosek, o którym mowa w art. 16 ust. 1, złożony do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, po wystąpieniu przesłanek niewypłacalności pracodawcy, o których mowa w art. 3-6 i 8.”,

5) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. W przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności, o której mowa w art. 3-6 i 8, w odniesieniu do danego pracodawcy przepisy dotyczące zaspokajania roszczeń ze środków Funduszu nie mogą mieć powtórnie zastosowania do tych samych pracowników w zakresie tych samych roszczeń, przy czym roszczenia z tytułów wymienionych w art. 12 ust. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a-c i lit. g oraz pkt 3 podlegają zaspokojeniu łącznie za okres nie dłuższy niż 3 miesiące, natomiast roszczenia z tytułów wymienionych w art. 12 ust. 2 pkt 2 lit. d-f podlegają zaspokojeniu jednorazowo”;

6) w art. 14 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku wypłaty świadczeń ze środków Funduszu z tytułu roszczeń określonych w art. 12 ust. 2 pkt 1 i pkt 2 lit. a-c i lit. g łączna kwota świadczeń za okres jednego miesiąca nie może przekraczać przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wykazu, o którym mowa w art. 15 ust. 1 i 2 lub na dzień złożenia wniosku indywidualnego, o którym mowa w art. 16 ust. 1.

2. W przypadku wypłaty świadczenia z tytułu roszczeń określonych w art. 12 ust. 2 pkt 2 lit. e łączna kwota świadczenia nie może przekraczać kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1.”;

7) uchyla się art. 14a;

8) w art. 15:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W okresie miesiąca od daty niewypłacalności pracodawcy pracodawca, zarządca, syndyk, likwidator lub inna osoba sprawująca zarząd majątkiem pracodawcy sporządza i składa marszałkowi województwa zbiorczy wykaz niezaspokojonych roszczeń, zwany dalej „zbiorczym wykazem”, określając

osoby uprawnione, o których mowa w art. 10, oraz tytuły i wysokość roszczeń wnioskowanych do zaspokojenia ze środków Funduszu. Zbioreczy wykaz obejmuje roszczenia z okresów poprzedzających datę niewypłacalności pracodawcy.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zbioreczy wykaz i wykazy uzupełniające składa się marszałkowi województwa właściwemu ze względu na siedzibę pracodawcy, a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – właściwemu ze względu na adres głównego miejsca wykonywania działalności.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Marszałek województwa, o którym mowa w ust. 3, po stwierdzeniu zgodności zbiorczego wykazu lub wykazu uzupełniającego z przepisami ustawy przekazuje niezwłocznie odpowiednie środki finansowe Funduszu podmiotowi określonemu w ust. 1, który wypłaca uprawnionym osobom świadczenia przewidziane w ustawie. W przypadku, gdy przekazanie tych środków podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, nastąpiło po śmierci pracodawcy, kwoty przekazane tytułem świadczeń marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, zalicza do kosztów Funduszu.”;

9) po art. 15 dodaje się art. 15a w brzmieniu:

„Art. 15a. 1. W okresie od dnia złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy spełniającego wymogi określone w art. 22–25 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe do dnia wydania przez sąd postanowienia w sprawie ogłoszenia upadłości pracodawca może złożyć do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, wniosek o wypłatę zaliczek na poczet należnych z Funduszu świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń, o których mowa w art. 12 ust. 2, w kwocie należnych uprawnionemu pracownikowi świadczeń, nie wyższej jednak niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w dniu złożenia wniosku o wypłatę zaliczki.

2. Wniosek o wypłatę zaliczek, o którym mowa w ust. 1, zawiera zbiorczy wykaz niezaspokojonych roszczeń, do którego stosuje się odpowiednio art. 15 ust. 1 oraz kopię wniosku o ogłoszenie upadłości złożonego w sądzie wraz z dołączonymi do niego dokumentami.

3. Zaliczki, o których mowa w ust. 1, są wypłacane bezpośrednio pracownikowi.

4. Jeżeli informacje lub dokumenty załączone do wniosku o wypłatę zaliczek, o których mowa w ust. 1, nie są wystarczające do rozpatrzenia wniosku, marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, występuje do pracodawcy o ich uzupełnienie, wskazując termin na dokonanie tej czynności.”;

10) w art. 16 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, dokonuje wypłaty niezwłocznie po stwierdzeniu, że wniosek obejmuje roszczenia podlegające zaspokojeniu ze środków Funduszu oraz niezwłocznie powiadamia o tym pracodawcę, nadzorcę sądowego lub zarządcę, syndyka, likwidatora lub inną osobę sprawującą zarząd majątkiem pracodawcy. W przypadku gdy wypłata świadczeń nastąpiła po śmierci pracodawcy, marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, kwotę wypłaconych świadczeń zalicza do kosztów Funduszu.”;

11) w art. 17 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadkach określonych w ust. 1 wypłata świadczeń może nastąpić wyłącznie na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, pracownika, byłego pracownika lub uprawnionych do renty rodzinnej członków rodziny zmarłego pracownika lub zmarłego byłego pracownika, złożonego marszałkowi województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3.”;

12) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. W postępowaniu, o którym mowa w art. 12a i art. 15–17, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868 i 996), z wyjątkiem przepisów dotyczących wydawania decyzji i postanowień.”;

13) w art. 19:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, powiadamia dysponenta Funduszu;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W razie wypłaty świadczeń w przypadku ogłoszenia przez sąd upadłościowy upadłości pracodawcy lub wydania przez sąd upadłościowy orzeczenia o oddaleniu z przyczyn, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4, wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy, prowadzącego działalność również na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego

Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym:

- 1) marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, powiadamia dysponenta Funduszu;
- 2) dysponent Funduszu udziela informacji instytucjom gwarancyjnym państw, w których upadły pracodawca prowadzi działalność.”;

14) art. 20 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 20. 1. O odmowie wypłaty świadczenia w całości lub w części, zgłoszonego w trybie określonym w art. 15–19 oraz zaliczek, o których mowa w art. 12a i 15a, marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, zawiadamia niezwłocznie na piśmie zainteresowaną osobę, podając uzasadnienie tej odmowy.
2. Spory powstałe w związku z odmową wypłaty ze środków Funduszu świadczenia albo zaliczki rozstrzyga sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.
 3. O rozstrzygnięcie sporu wnosi się do sądu właściwego ze względu na siedzibę marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, w terminie 30 dni od daty doręczenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.”;

15) art. 22 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 22. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zbiorczego wykazu, o którym mowa w art. 15 ust. 1, wzór wykazu uzupełniającego, o którym mowa w art. 15 ust. 2, wzór wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, tryb ich składania, wykaz wymaganych dokumentów, a także tryb przekazywania środków finansowych Funduszu i dokonywania wypłat świadczeń z Funduszu, mając na uwadze czytelność i kompletność tych wzorów oraz uwzględniając dane osób uprawnionych niezbędne do przekazywania środków i wypłat ze środków finansowych Funduszu.”;

16) art. 22a otrzymuje brzmienie:

- „Art. 22a. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku pracownika o wypłatę zaliczki, o którym mowa w art. 12a ust. 1, oraz wzór wniosku pracodawcy o wypłatę zaliczek, o którym mowa w art. 15a ust. 1, tryb ich składania, wykaz wymaganych dokumentów, a także tryb przekazywania środków finansowych Funduszu i dokonywania wypłat zaliczek z Funduszu, mając na

uwadze czytelność i kompletność tych wzorów oraz uwzględniając dane osób uprawnionych niezbędne do przekazywania środków i wypłat ze środków finansowych Funduszu.”;

17) po art. 22a dodaje się art. 22b w brzmieniu:

„22b. Marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, w prowadzonych postępowaniach o wypłatę świadczeń pracowniczych oraz przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń ma prawo wglądu do:

- a) dokumentacji będącej w dyspozycji urzędu skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Państwowej Inspekcji Pracy – właściwych ze względu na siedzibę pracodawcy, a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – właściwych ze względu na adres głównego miejsca wykonywania działalności,
- b) akt sądowych w postępowaniach w przedmiocie ogłoszenia upadłości pracodawcy

– w zakresie niezbędnym dla prowadzonych postępowań.”;

18) w art. 23:

a) w ust. 6:

- uchyla się pkt 1,
- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osoba fizyczna zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawiła ruchomości niepodlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów i jednocześnie nie ma spadkobierców innych niż Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego albo osoba fizyczna zmarła i nie ma możliwości przeniesienia odpowiedzialności na osoby trzecie, lub”;

- uchyla się pkt 3,

b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Dysponent Funduszu może umorzyć należność w całości lub w części lub odstąpić od dochodzenia należności w przypadkach całkowitej jej nieściągalności, gdy:

- 1) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji należności lub
- 2) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, została wykreślona

z właściwego rejestru, przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie.”,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Całkowita nieściągalność zachodzi również w przypadku, gdy osoba prawna lub jednostka organizacyjna, o których mowa w ust. 6a pkt 2 pomimo nie wykreślenia z właściwego rejestru faktycznie nie istnieje.”,

d) po ust. 8 dodaje się ust. 8a i 8b w brzmieniu:

„8a. W przypadku wydania przez sąd upadłościowy postanowienia o zakończeniu postępowania upadłościowego wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, przy całkowitej likwidacji majątku dłużnika, dysponent Funduszu umarza wierzytelność Funduszu.

8b. W przypadku, gdy sąd upadłościowy działający na podstawie ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe lub organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej (z wyłączeniem Danii), uprawniony do wszczęcia i prowadzenia postępowania upadłościowego w stosunku do osoby fizycznej, wyda orzeczenie o umorzeniu zobowiązań upadłego, kwotę umorzonego zobowiązania w części stanowiącej wierzytelność Funduszu marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, zalicza w koszty Funduszu, o czym niezwłocznie zawiadamia dysponenta Funduszu.”,

e) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W razie wystąpienia przesłanek, o których mowa w ust. 3–8 marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, wnioskuję do dysponenta Funduszu o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenie na raty, odroczenie terminu spłaty należności lub odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenie w całości lub w części należności.”,

f) po ust. 9 dodaje się ust. 9a w brzmieniu:

„9a. W przypadku składanych przez dłużników wniosków o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenie na raty, odroczenie terminu spłaty należności lub odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenie w całości lub w części należności, marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, przesyła do dysponenta Funduszu kompletny wniosek wraz ze swoim stanowiskiem.”,

- g) po ust. 9a dodaje się ust. 9b w brzmieniu:
„9b. Jeżeli informacje zawarte we wniosku, o którym mowa w ust. 9 i 9a, lub załączone do wniosku dokumenty nie są wystarczające do rozpatrzenia wniosku, dysponent Funduszu występuje do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, o ich uzupełnienie, wskazując termin na dokonanie tej czynności.”;
- h) ust. 11 otrzymuje brzmienie:
„11. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji zawartych we wniosku, o którym mowa w ust. 9, 9a i w art. 23a ust. 4, oraz wykaz dokumentów wymaganych do rozpatrzenia wniosku, mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowości i szybkości postępowania.”;
- 19) w art. 23a:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Dysponent Funduszu może upoważnić marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, do wyrażania zgody, o której mowa w art. 151 ust. 2 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne.”;
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Jeżeli warunki zwrotu, o których mowa w ust. 2, stanowią pomoc publiczną, porozumienie może zostać zawarte wyłącznie zgodnie z przepisami prawa restrukturyzacyjnego.”;
- c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. W przypadku wystąpienia przesłanek, o których mowa w ust. 2, marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, wnioskuje do dysponenta Funduszu o określenie warunków zwrotu należności.”;
- 20) w art. 24 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) prowadzi sprawy i występuje w obrocie prawnym pod nazwą Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z siedzibą w Warszawie.”;
- 21) w art. 25:
- a) w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) odsetki ustawowe za opóźnienie od należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń pracowniczych, zwróconych po terminie;”;
- b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zwrot należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń pracowniczych oraz równowartość w nieruchomościach i związanych z nimi prawach przejętych przez dysponenta Funduszu za niespłacone w terminie wierzytelności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz ustanowionych zabezpieczeń;”;

22) w art. 27:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki Funduszu przeznacza się na finansowanie świadczeń, o których mowa w art. 14, z tytułu roszczeń, o których mowa w art. 12, zaliczek, o których mowa w art. 12a i 15a, oraz na pokrycie kosztów dochodzenia zwrotu i egzekucji należności Funduszu, a także kosztów, o których mowa w art. 31 ust. 3.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Środki Funduszu na realizację zadań związanych z zaspokojeniem roszczeń, a także dochodzeniem ich zwrotu w zakresie i na zasadach określonych w ustawie oraz środki na wydatki i zakupy inwestycyjne dysponent Funduszu przekazuje na wyodrębniony w wojewódzkim urzędzie pracy rachunek Funduszu, natomiast środki Funduszu, o których mowa w art. 31 ust. 3, dysponent Funduszu przekazuje na wskazany przez marszałka, o którym mowa w art. 15 ust. 3, rachunek bankowy samorządu województwa albo wojewódzkiego urzędu pracy.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623) w art. 96 w ust. 1 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) dysponent Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – minister właściwy do spraw pracy, w sprawach dotyczących dochodzenia zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz zaliczek;”.

Art. 3. Przepisy art. 10, 12 ust. 2 pkt 2 lit. e oraz ust. 3 i 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się, gdy przesłanki niewypłacalności, o których mowa w art. 3–6 i 8 ustawy zmienianej w art. 1, wystąpiły po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. Przepisy art. 15 ust. 4 zdanie drugie, art. 16 ust. 3 zdanie drugie oraz art. 23 ust. 8a i 8b ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Dyrektor
Departamentu Funduszy
Ireneusz Baranowski
Ireneusz Baranowski

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Finansowego
Iwona Ziendalska
Iwona Ziendalska
22.08.2016

UZASADNIENIE

Z uwagi na fakt, że kłopoty związane z niewypłacaniem pracownikom przez upadłych przedsiębiorców należności wynikających z tytułu pracy nie zniknęły, konieczna jest bieżąca analiza realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U z 2016 r. poz. 1256), dalej zwanej „ustawą” i wprowadzanie ewentualnych zmian do ustawy, które umożliwią pełniejszą ochronę roszczeń pracowniczych.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanej ustawie o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych mają na celu przede wszystkim przyspieszenie udzielanej pomocy finansowej pracownikom, którzy w przypadku niewypłacalności pracodawcy z dnia na dzień zostali pozbawieni pracy i wszelkich świadczeń przysługujących im z tego tytułu. Dla osiągnięcia tego celu zdefiniowane zostało w sposób bardziej szczegółowy pojęcie faktycznego zaprzestania działalności, doprecyzowując przypadki, w których możliwa będzie wypłata zaliczek na poczet przyszłych świadczeń pracowniczych. Dzięki nowym propozycjom możliwa będzie także szersza ochrona roszczeń pracowniczych. Rozszerzono definicję pracownika, a także poszerzono katalog świadczeń możliwych do wypłaty. W następstwie proponowanej zmiany możliwa będzie wypłata ekwiwalentu za urlop przysługujący za rok poprzedzający rok, w którym ustał stosunek pracy. Wypłata ekwiwalentu za urlop przysługujący za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy, jak też za rok bezpośrednio go poprzedzający, według nowej propozycji będzie możliwa również w sytuacji, gdy ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące po dacie niewypłacalności. Kolejna propozycja zmiany polegająca na wydłużeniu okresów referencyjnych pomiędzy rozwiązaniem stosunku pracy a datą niewypłacalności pracodawcy z 9 do 12 miesięcy spowoduje rozszerzenie ochrony roszczeń pracowniczych, ponieważ dzięki tej zmianie ochroną objęte zostaną osoby, które nie mieściły się w przyjętych dotychczas okresach referencyjnych.

Nadto proponowana regulacja zapewni pełniejsze dostosowanie przepisów krajowych do celów zawartych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. poprzez rozszerzenie definicji pracownika w art. 10 zmienianej ustawy. Projektowana nowelizacja przewiduje, że ochroną roszczeń pracowniczych objęte zostaną również takie osoby, zatrudnione u pracodawcy, jak: małżonek pracodawcy, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione, rodzice, macocha itd., które dotychczas były wyłączone z tej ochrony, jako te które mogły mieć wpływ na działalność osoby fizycznej prowadzącej własną firmę.

Projektowana nowelizacja ustawy przewiduje również zmiany doprecyzowujące niektóre przepisy ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, co wynika z doświadczeń i spostrzeżeń związanych z praktycznym stosowaniem przepisów tej ustawy. Przykładowo, w art. 12 ust. 3 doprecyzowano, że wypłata składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych możliwa będzie jedynie przy wypłacie z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, zwanego dalej „Funduszem” należnych świadczeń pracowniczych. W art. 14 ust. 1, ze względu na liczne kontrowersje, brzmienie

tego przepisu, w części dotyczącej kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia stanowiącego podstawę naliczenia należnych świadczeń pracowniczych, doprecyzowano w taki sposób, że będzie to przeciętne miesięczne wynagrodzenie obowiązujące w dniu złożenia wykazu bądź wniosku do marszałka województwa. W art. 15 ust. 3 doprecyzowano właściwość urzędu w przypadku składania wykazów i wniosków o wypłatę świadczeń przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Miejscem składania dokumentów w tym przypadku będzie siedziba marszałka województwa właściwa ze względu na adres głównego miejsca prowadzenia działalności przez osobę fizyczną. W art. 19 doprecyzowano procedurę wzajemnych powiadomień między państwami członkowskimi UE w przedmiocie wypłaconych świadczeń.

W art. 24 ust. 3, w celu ograniczenia przypadków negowania prawidłowości reprezentacji Funduszu w postępowaniach sądowych dokonano zmiany polegającej na skreśleniu adresu siedziby dysponenta Funduszu. W art. 27 ust. 3 dostosowano przepisy ustawy do stanu faktycznego istniejącego w wojewódzkich urzędach pracy poprzez określenie rachunków na które są przekazywane środki Funduszu na wynagrodzenia pracowników realizujących zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych i na pozostałe koszty obsługi oraz wyszczególnienie kategorii środków Funduszu przeznaczonych na wydatki i zakupy inwestycyjne, przekazywanych na wyodrębnione w wojewódzkich urzędach pracy rachunki Funduszu.

UZASADNIENIE SZCZEGÓŁOWE

Art. 1 pkt 1

W projekcie ustawy zmieniającej uchylony został art. 8a, zawierający definicję „faktycznego zaprzestania działalności”. Przyjęta w tym artykule definicja budzi wątpliwości interpretacyjne wśród potencjalnych beneficjentów pomocy.

Z dotychczasowej praktyki wynika, że sądy nagminnie traktują „faktyczne zaprzestanie działalności” jako równoprawną przesłankę niewypłacalności pracodawcy, a to oznacza prawo do wypłaty wszystkich świadczeń z katalogu zawartego w art. 12 ustawy, a nie zaliczek, o których mowa w art. 12a ustawy, który z kolei powołuje się na art. 8a.

W związku z powyższym proponuje się uchylenie art. 8a oraz całkowite przeredagowanie art. 12a w taki sposób, aby możliwa była, przy zaistnieniu faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, wypłata zaliczek na poczet przyszłych świadczeń, które mogą być wypłacone tylko wówczas, gdy zaistnieją przesłanki niewypłacalności, o których mowa w art. 3-6 oraz 8.

Art. 1 pkt 2

Potrzeba zmiany art. 10 ustawy wynika z zaleceń Ministerstwa Spraw Zagranicznych, w opinii którego istnieją rozbieżności między regulacją art. 10 ustawy, a regulacjami wynikającymi z art. 12 lit. c dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności

pracodawcy (Dz. Urz. UE L z 28.10.2008, str. 36, z późn. zm.). W art. 12 lit. c dyrektywy dopuszczono możliwość wyłączenia lub ograniczenia zobowiązania instytucji gwarancyjnej do wypłaty należnych świadczeń na rzecz pracownika, który, „(...) sam lub ze swoimi bliskimi krewnymi, był właścicielem zasadniczej części przedsiębiorstwa lub zakładu pracodawcy i miał znaczący wpływ na jej działalność”. Wobec przedstawionej treści dopuszczalnego w prawie europejskim wyłączenia odpowiedzialności Funduszu, aktualnie obowiązująca treść końcowej części art. 10 zmienianej ustawy w zakresie w jakim pozbawia statusu pracownika, w rozumieniu tejże ustawy, osoby połączone z pracodawcą stosunkiem małżeństwa, pokrewieństwa i powinowactwa o określonym w przepisie stopniu oraz przysposobienia jest regulacją, w zależności od przyjętego zamierzenia, zbędną albo daleko niewystarczającą. W związku z powyższym podjęto próbę objęcia wyłączonych z definicji osób, które dotychczas nie były objęte żadną ochroną, a zalecenie dotyczące zapewnienia ochrony pracownikom tym (z wyjątkiem wymienionych w dyrektywie) wynika również ze wspomnianej wyżej dyrektywy.

Zgodnie z nową definicją pracownika zawartą w art. 10 ustawy wyłączenie dotyczyło będzie jedynie pomocy domowej, przy czym możliwość takiego wyłączenia wynika z innych przepisów dyrektywy.

Art. 1 pkt 3

- lit a

tiret pierwsze

Zaproponowana zmiana brzmienia art. 12 ust. 2 pkt 2 lit. e w projektowanej ustawie, polegająca na dodaniu fragmentu: „przysługującego za rok kalendarzowy w którym ustal stosunek pracy oraz za rok bezpośrednio go poprzedzający”, umożliwi jednakowe traktowanie wszystkich pracowników niewypłacalnego pracodawcy. Zasadnym stało się umożliwienie wypłaty ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych całego należnego ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, a nie tylko należnego za rok kalendarzowy, w którym ustal stosunek pracy. ~~Ograniczenie ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy wyłącznie do części~~ ~~należnej za rok kalendarzowy, w którym ustal stosunek pracy różnicowało~~ ~~uprawnienia do~~ świadczeń osób zwolnionych np. styczniu danego roku a osób zwolnionych w grudniu tego roku. Świadczenie to nadal będzie podlegało ograniczeniu do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, co nie wpłynie zasadniczo na przysporzenie dodatkowych kosztów ponoszonych ze środków Funduszu.

tiret drugie

Dodanie w art. 12 ust. 2 pkt 3 fragmentu: „przysługujących od świadczeń wypłaconych ze środków Funduszu.” spowoduje, że składki na ubezpieczenia społeczne nie będą uważane za samodzielne świadczenie podlegające zaspokojeniu ze środków Funduszu. Funkcjonująca dotychczas w tym przepisie regulacja: „składki na ubezpieczenie społeczne należne od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych” budziła dużo

wątpliwości interpretacyjnych, ponieważ przez beneficjentów pomocy wypłata składek na ubezpieczenia społeczne traktowana była jako samoistne świadczenie. Pomimo tych wątpliwości interpretacyjnych świadczenie to było dotychczas finansowane ze środków Funduszu łącznie z należnymi beneficjentowi pomocy świadczeniami jako pochodna od tych świadczeń.

-lit b, d

W projektowanej regulacji ujednoczono okresy referencyjne określone w art. 12 ust. 3 oraz 5 poprzez dodanie regulacji umożliwiającej dokonanie wypłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy również w sytuacji gdy rozwiązanie stosunku pracy miało miejsce w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności. Zaproponowano również rozwiązanie umożliwiające wypłatę świadczeń, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1 oraz pkt 2 lit a-c i lit. g w sytuacji gdy ustanie stosunku pracy miało miejsce w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności, ale tylko w przypadkach oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości.

Jednocześnie doprecyzowano kwestię stanowiącą o tym, za które 3 miesiące można sfinansować wynagrodzenia ze środków Funduszu. W założeniu były to 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające niewypłacalność pracodawcy. W celu uniknięcia pojawiających się sporów i nieporozumień w nowelizacji po wyrazach „3 miesiące” został dodany wyraz „bezpośrednio”.

Ponadto zaproponowano wydłużenie z 9 do 12 miesięcy okresu referencyjnego pomiędzy ustaniem stosunku pracy, a datą wystąpienia niewypłacalności. Z dotychczasowej praktyki wynika, że często odmawia się wypłaty świadczeń pracowniczych z uwagi na przekroczenie tych terminów, co wynika z długotrwałych procesów sądowych, zarówno w sądach pracy, a w dalszej kolejności w sądzie gospodarczym. Można zauważyć, że coraz częściej wnioski o ogłoszenie upadłości składane są przez pracowników dłużnika, którzy aby skutecznie wystąpić z wnioskiem o wypłatę świadczeń, muszą legitymować się dokumentem potwierdzającym swoją wierzytelność. Tym samym okres oczekiwania, najpierw na wyrok sądu pracy, a następnie na rozstrzygnięcie sądu gospodarczego w zakresie złożonego wniosku o ogłoszenie upadłości, często przekracza ustawowy okres 9 miesięcy pomiędzy rozwiązaniem stosunku pracy a datą wystąpienia niewypłacalności.

-lit. c

Propozycja uchylecia ust. 4 wynika z przeniesienia treści ust. 4 do ust. 5, któremu nadano identyczne brzmienie.

Art. 1 pkt 4

-lit a, b, c, d, e, f

Wobec trudności interpretacyjnych, a także w celu zwiększenia dostępności wypłaty zaliczek dla pracowników, którzy znaleźli się w takiej sytuacji, że pracodawca zaprzestał prowadzenia działalności, nie wypłacał świadczeń wynikających ze stosunku pracy i jednocześnie nie rozwiązał z tymi pracownikami umów o pracę, uniemożliwiając im dochodzenie roszczeń ze środków Funduszu, w nowelizacji zaproponowano uchylenie art. 8a i nadanie nowego brzmienia art. 12a, poprzez wprowadzenie w art. 12a ust. 1a szczegółowej definicji faktycznego zaprzestania działalności gospodarczej.

Nowa definicja „faktycznego zaprzestania działalności” wskazuje, że początkiem faktycznego zaprzestania działalności jest zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej oraz nie uzyskiwanie z tego tytułu przychodów. Kolejno, dla stwierdzenia faktycznego zaprzestania działalności, konieczne jest spełnienie warunku, że pracodawca pomimo wpisu w rejestrach lub ewidencjach siedziby lub miejsc wykonywania działalności nie przebywa w siedzibie lub miejscu wykonywania działalności albo siedziba pracodawcy lub miejsca wykonywania działalności zostały z urzędu wykreślone z rejestrów lub ewidencji.

~~Nowa definicja zakłada także, że pracodawca nie realizuje swoich obowiązków i uprawnień, które wynikają z Kodeksu pracy i innych przepisów prawa, a także obowiązków i uprawnień związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.~~

Projektowana regulacja zakończy spór interpretacyjny, podejmowany w licznych orzeczeniach sądów powszechnych, w których to orzeczeniach sądy jednoznacznie zrównywały pojęcie „zaprzestania działalności” z zaprzestaniem działalności gospodarczej. W projektowanym art. 12a pojęcie „faktycznego zaprzestania działalności” będzie pojęciem szerszym, niż zaprzestanie działalności gospodarczej.

W nowelizowanym przepisie sprecyzowano także datę faktycznego zaprzestania działalności w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych.

~~Ustępowi 5 zostało nadane nowe brzmienie, zgodnie z którym marszałek województwa będzie mógł wystąpić do pracownika składającego wniosek o wypłatę zaliczki na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę świadczeń, o uzupełnienie ww. wniosku w przypadku, gdy informacje lub dokumenty dołączone do wniosku okażą się niewystarczające do jego rozpatrzenia, wskazując termin na dokonanie tej czynności.~~

Zmiana brzmienia ust. 6 jest konsekwencją wcześniej zaproponowanych zmian do art. 12a.

Art. 1 pkt 5

Przepis art. 13 przewiduje ograniczenie ilości zaspokajanych z Funduszu roszczeń w przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności pracodawcy. W stosunku do tych

samych pracowników te same świadczenia mogą być wypłacone tylko raz, a wynagrodzenie do łącznej wysokości 3 miesięcy.

Ograniczenie ilości zaspokajanych ze środków Funduszu roszczeń również w przypadku tej samej niewypłacalności u danego pracodawcy i kilkukrotnego ustania stosunku pracy jest konieczne ze względu na wyeliminowanie przypadków wypłat tych samych rodzajów świadczeń w sytuacji zwalniania i ponownego zatrudniania tych samych pracowników przez danego pracodawcę (wielokrotne ustanie stosunku pracy u danego pracodawcy w okresie referencyjnym).

Konieczne zatem jest doprecyzowanie treści art. 13 w sposób jednoznacznie wskazujący, że świadczenia z art. 12 ust.2 pkt 2 lit. d-f przysługują beneficjentom pomocy tylko raz.

Art. 1 pkt 6

Zmiana zaproponowana w art. 14 ma na celu usprawnienie procesu wypłaty świadczeń przez wojewódzkie urzędy pracy. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, stanowiąca kwotowe ograniczenie wypłaty, wymagała unormowania w ustawie co do wysokości obowiązującego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia przy wypłacie świadczeń. Obowiązujące przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie wykazów, wniosków i wypłat z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Dz. U. z 2011 r. poz. 1635) wymagają uwzględnienia aktualnej wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na dzień wypłaty, co każdorazowo w okresie zmiany przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia jest problematyczne. Z chwilą akceptacji wykazu czy zatwierdzenia wniosku indywidualnego, wojewódzki urząd pracy nie jest w stanie przewidzieć dnia wypłaty z uwagi na fakt, że nie jest znana data ogłoszenia w Monitorze Polskim wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, bowiem od chwili wydania obwieszczenia w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia do chwili jego ogłoszenia w Monitorze Polskim upływa kilka dni. Tak więc data wypłaty nie jest tożsama z datą akceptacji wykazu czy zatwierdzenia wniosku, co powoduje każdorazowo wstrzymanie wypłaty świadczeń do chwili publikacji stosownej przeciętnej. Wobec powyższego zaproponowano, aby przy wypłacie świadczeń podstawę stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie obowiązujące w dniu złożenia wykazu lub wniosku o wypłatę świadczeń.

Wobec zmiany art. 12 ust. 1 lit e powstała konieczność doprecyzowania również art. 14 ust. 2 ustawy.

Art. 1 pkt 7

Proponuje się uchylenie art. 14a, którego treść przeniesiono do nowego art. 15a. Zmiana ta ma na celu uporządkowanie ww. przepisów.

Art. 1 pkt 8

-lit a, b, c

W art. 15 ust. 1 skreślono wyrazy: „nadzorca sądowy”, ponieważ wskazany podmiot nie reprezentuje upadłego w postępowaniu upadłościowym, jak również restrukturyzacyjnym, wobec powyższego nie może być osobą uprawnioną w rozumieniu nowelizowanej ustawy do składania wniosków o wypłatę niezaspokojonych roszczeń pracowniczych.

Nowelizowany przepis art. 15 ust. 3 precyzuje właściwość miejscową do składania wykazów obejmujących roszczenia przysługujące od pracodawcy będącego osobą fizyczną. Obecne brzmienie ustawy stanowi, że wykaz składa się do marszałka właściwego ze względu na siedzibę pracodawcy. W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą nie funkcjonuje pojęcie „siedziba”. W stosunku do osób fizycznych można mówić wyłącznie o miejscu zamieszkania osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Jednakże powstaje problem z ustaleniem miejsca zamieszkania osoby fizycznej bowiem wyciąg z CEIDG zazwyczaj nie wskazuje miejsca zamieszkania, gdyż są to dane niepubliczne. W tej sytuacji konieczne należy uściślić właściwość miejscową dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą korzystając z danych ujawnionych w centralnej ewidencji (w danych adresowych), czyli według adresu głównego miejsca wykonywania działalności, co nie będzie rodziło sporów kompetencyjnych przy ustalaniu, który marszałek województwa jest właściwy do prowadzenia spraw związanych z działalnością gospodarczą.

W art. 15 ust. 4 dodano zdanie drugie, albowiem w sytuacji wskazanej w projektowanym zapisie tj. w przypadku wypłaty świadczeń, mającej miejsce po śmierci pracodawcy, gdy roszczenie Funduszu nie może przejść na zmarłego, nie ma możliwości dochodzenia należności Funduszu zarówno od zmarłego pracodawcy jak również od spadkobierców (brak możliwości uzyskania tytułu egzekucyjnego). Powyższe oznacza, że wypłacone świadczenia należy uznać za koszty Funduszu.

Art. 1 pkt 9

Po art. 15 dodano art. 15a, na podstawie którego pracodawca, w przypadku złożenia do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości, będzie mógł, do czasu wydania przez sąd postanowienia w przedmiocie ogłoszenia upadłości, złożyć do marszałka województwa wnioski o wypłatę zaliczek na poczet należnych z Funduszu świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń. Treść art. 15a ust. 1-3 jest zbieżna z obowiązującym art. 14a. W art. 15a po ust. 3 dodano ust. 4, zgodnie z którym marszałek województwa będzie mógł wystąpić do pracodawcy składającego wniosek o wypłatę zaliczek na poczet należnych z Funduszu świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń, o uzupełnienie ww. wniosku, w przypadku, gdy informacje lub dokumenty dołączone do wniosku okażą się niewystarczające do jego rozpatrzenia, wskazując termin na dokonanie tej czynności.

Art. 1 pkt 10

W art. 16 ust. 3 dodano zdanie drugie, albowiem w sytuacji wskazanej w projektowanym przepisie, tj. gdy wypłata świadczeń na podstawie wniosku indywidualnego, złożonego w terminie, o którym mowa w art. 16 ust. 2, nastąpiła po śmierci pracodawcy, roszczenie Funduszu nie może przejść na zmarłego, tym samym nie ma możliwości dochodzenia należności Funduszu zarówno od zmarłego pracodawcy, jak również od spadkobierców (brak możliwości uzyskania tytułu egzekucyjnego). Powyższe oznacza, że wypłacone świadczenia należy uznać za koszty Funduszu.

Art. 1 pkt 11

Projektowana regulacja zawarta w art. 17 ust. 2 dokonuje uszczegółowienia przepisu poprzez bezpośrednie wskazanie podstawy prawnej traktującej o wniosku indywidualnym.

Art. 1 pkt 12

W art. 18 projektowanej regulacji wprowadza się odesłanie do art. 12a (art. 15a zawiera się w art. 15-17) w analogiczny sposób jak ma to miejsce w przypadku postępowania, o którym mowa art. 15-17.

Art. 1 pkt 13

-lit. a, b

W art. 19 doprecyzowano procedurę wzajemnych powiadomień między państwami członkowskimi Unii Europejskiej i państwami członkowskimi Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) w przedmiocie wypłaconych świadczeń.

Art. 1 pkt 14

Obowiązujące brzmienie art. 20 ust. 1 nie daje podstawy do odmowy wypłaty świadczenia na podstawie art. 12a i 15a ustawy, wobec czego niezbędne jest wprowadzenie takiej możliwości.

Projektowane brzmienie art. 20 ust. 2 przewiduje, że spory powstałe w związku z odmową wypłaty świadczeń rozstrzyga sąd właściwy z zakresu prawa pracy. Natomiast ust. 3 wskazuje ramy czasowe do odwołania się od odmowy wypłaty świadczeń bądź zaliczki do sądu pracy. Określenie terminu na wniesienie pisma procesowego do sądu pracy powinno być przez ustawodawcę wskazane z uwagi na racjonalne i prawidłowe gospodarowanie środkami publicznymi. Istniejąca obecnie możliwość odwołania do sądu pracy w każdym czasie (nawet w ciągu kilku lat od odmowy wypłaty) powoduje – w przypadku przegrania sporu przez Fundusz – konieczność zaspokojenia roszczenia wnioskodawcy wraz z wysokimi odsetkami ustawowymi. Zasadnym zatem jest wprowadzenie okresu 30 dniowego od daty doręczenia zawiadomienia o odmowie wypłaty na podjęcie przez wnioskodawcę środków prawnych przed sądem pracy.

Art. 1 pkt 15 oraz art. 16

Zarówno w art. 22 jak również w art. 22a w obecnym brzmieniu delegacji ustawowej przewidziano jedynie określenie wzorów wykazów i wniosków. Obecna delegacja ustawowa nie upoważnia właściwego ministra do określenia katalogu dokumentów stanowiących niezbędne załączniki do wykazów czy wniosków dotyczących niezaspokojonych roszczeń pracowniczych. Powyższe braki rodzą problemy w przypadku złożenia niekompletnego wykazu/wniosku, bez przedłożenia stosownych dokumentów wskazanych odpowiednio w rozporządzeniach.

W zaproponowanym brzmieniu delegacji wskazano, że do wykazu/wniosku o wypłatę świadczeń należy dołączyć wymagane dokumenty, których katalog określony zostanie w rozporządzeniu.

Pozostałe zmiany dotyczące obowiązującego art. 22 oraz 22a są zmianami o charakterze redakcyjnym.

Art. 1 pkt 17

W art. 22b zaproponowano nowe rozwiązanie dające uprawnienie marszałkowi województwa do wglądu do dokumentów urzędu skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Państwowej Inspekcji Pracy w sytuacji prowadzonych postępowań o wypłatę świadczeń pracowniczych lub przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń. Proponowany przepis dawałby również możliwość wglądu do akt sądowych w postępowaniach w przedmiocie ogłoszenia upadłości, co w tym przypadku ułatwiłoby, w opinii wojewódzkich urzędów pracy, podjęcie decyzji w sprawie zasadności wnoszenia powództwa przeciwko zarządom spółek. Dowody gromadzone przez sąd w tym postępowaniu, tj. przesłuchania dłużnika, wierzyciela, jak również dokumentacja załączona do wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika, zawierają informacje niezbędne do ustalenia przyczyn upadłości dłużnika oraz czasu właściwego na złożenie wniosku o upadłość. Wgląd do ww. dokumentów pozwoli na dokonanie oceny zasadności kierowania, na podstawie art. 299 kodeksu spółek handlowych lub art. 21 ust. 3 prawa upadłościowego pozwów o zasądzenie zwrotu wypłaconych ze środków Funduszu świadczeń przeciwko reprezentantom osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej zobowiązanej do złożenia wniosku o upadłość. Brak takiej możliwości na dzień dzisiejszy naraża marszałka województwa na ponoszenie ze środków Funduszu zbędnych, dodatkowych kosztów związanych z przegraną w procesie.

Art. 1 pkt 18

-lit a, b

Powyższa zmiana jest zmianą o charakterze legislacyjnym i polega na przeniesieniu do nowej jednostki redakcyjnej, (tj. art. 23 ust. 6a) treści uchylonego pkt 1 i 3 w obecnie obowiązującym art. 23 ust 6. Zmiana ta ma na celu uporządkowanie przepisów poprzez ich pogrupowanie na przepisy dotyczące osób fizycznych oraz osób prawnych z uwagi na przesłanki do umorzenia, co spowoduje większą przejrzystość przepisów ustawy.

Ponadto pkt 2 ust. w 6 uzupełniono poprzez dodanie słów: „albo osoba fizyczna zmarła i nie ma możliwości przeniesienia odpowiedzialności na osoby trzecie”, co będzie stanowić przesłankę umożliwiającą umorzenie należności Funduszu w przypadkach nieściągalności należności.

-lit c

Proponowana zmiana stanowi zmianę legislacyjną polegającą na dostosowaniu ust. 7 do ww. zmiany.

-lit d

Celem wprowadzenia ust. 8a i 8b jest dostosowanie przepisów nowelizowanej ustawy do innych ustaw obowiązujących w polskim prawodawstwie, a także do rozstrzygnięć organów państw członkowskich w przedmiocie oddłużenia należności, co w konsekwencji będzie mieć wpływ również na procedury umarzania należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Ustęp 8a dotyczy osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, wobec których sąd upadłościowy wyda postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego (upadłość konsumencka) przy całkowitej likwidacji majątku dłużnika. W stosunku do takich podmiotów projektowana regulacja przewiduje dodatkową przesłankę umarzania należności Funduszu.

Z kolei ust. 8b dotyczy osoby fizycznej posiadającej status przedsiębiorcy lub osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej w stosunku, do której sąd wyda orzeczenie o umorzeniu zobowiązań upadłego. W takiej sytuacji należność Funduszu będzie zaliczana w koszty Funduszu, gdyż wobec istnienia orzeczenia sądu/organu państw członkowskich, ta sama należność nie może być powtórnie umarzana.

-lit e

Projektowany przepis stanowi zmianę legislacyjną polegającą na dostosowaniu ust. 9 do projektowanej regulacji, w wyniku której w art. 23 dodano nowe ustępy tj. 6a i 8a, a w dalszej części stanowi konsekwencję doprecyzowania właściwości miejscowej marszałka województwa, o której mowa w art. 15 ust. 3.

-lit. f

Po ust. 9 dodano ust. 9a, w którym doprecyzowany został sposób przekazywania przez marszałka województwa do dysponenta Funduszu, wniosków dłużników o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenie na raty, odroczenie terminu spłaty należności lub odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenie w całości lub w części należności.

-lit. g

Po ust. 9a dodano ust. 9b, który upoważnia dysponenta Funduszu do wystąpienia do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust.3 o uzupełnienie informacji zawartych we wniosku o określenie warunków zwrotu należności lub załączonych do wniosku dokumentów, w przypadku gdy są one niewystarczające do rozpatrzenia wniosku marszałka bądź dłużnika Funduszu oraz do określenia terminu na uzupełnienie tych informacji lub dokumentów.

-lit. h

Ustęp 11, w którym zawarta jest delegacja do wydania przez ministra właściwego do spraw pracy rozporządzenia określającego szczegółowy zakres informacji zawartych we wniosku marszałka, o którym mowa w art. 15 ust.3 lub dłużnika Funduszu (o którym mowa w ust. 9a), został uzupełniony o uprawnienie przysługujące ministrowi właściwemu do spraw pracy do określenia wykazu dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku.

Art. 1 pkt 19

-lit a, b, c

Zmiana w art. 23a ust. 1 i 4 stanowi konsekwencję doprecyzowania właściwości miejscowej marszałka województwa, o której mowa w art. 15 ust. 3.

Natomiast w art. 23 ust. 3 projektowanej regulacji skreśla się wyrazy „dotyczącymi pomocy publicznej na restrukturyzację”, wobec uznania, iż przewidziana pomoc nie stanowi pomocy publicznej na restrukturyzację.

Art. 1 pkt 20

W projektowanej regulacji zawartej w art. 24 ust. 3 pkt 2 nadano nowe brzmienie poprzez skreślenie zdania drugiego.

~~W dotychczasowej praktyce orzecniczej sądów zdarzają się przypadki negowania prawidłowości reprezentacji Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w przypadku, gdy pełnomocnicy dysponenta Funduszu, występując w postępowaniach sądowych w jego imieniu, zgodnie z art. 24 ust. 3 pkt 2 ustawy, wskazują jako stronę postępowania, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z siedzibą w Warszawie. Celem uniknięcia nieporozumień związanych z oznaczeniem strony postępowań sądowych i administracyjnych dotyczących Funduszu dokonano odpowiedniej modyfikacji przepisu.~~

Art. 1 pkt 21

- lit a

Wobec braku w art. 25 ust. 1 regulacji dotyczącej naliczania odsetek, powstała wątpliwość od jakiej daty po dokonaniu wypłaty należy je liczyć. Obowiązkiem marszałek województwa, działającego w imieniu dysponenta Funduszu jest naliczanie odsetek, ponieważ odsetki

przysługują pracownikowi od niewypłaconych przez pracodawcę świadczeń a marszałek na podstawie cesji wynikającej z art. 23 ust.1 i 2 ustawy wypłacając świadczenia, wstępuje w uprawnienia pracownicze.

Z uwagi na fakt, że w związku z wejściem w życie z dniem 01.01.2016 r. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1830), nowelizującej przepisy art. 359 KC i 481 KC, powstała wątpliwość prawna czy od zaspokojonych ze środków Funduszu roszczeń pracowniczych, od dnia 01.01.2016 r. należy naliczać odsetki ustawowe w wysokości 5 % zgodnie z art. 359 § 2 KC, czy też odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości 7 % zgodnie z art. 481 § 2 KC. W celu wyeliminowania wątpliwości w tym zakresie, konieczne stało się jednoznaczne określenie w przepisach ustawy, iż dochodami Funduszu są odsetki ustawowe za opóźnienie naliczane od następnego dnia po wypłacie świadczeń.

-lit. b

Projektowana zmiana ma na celu doprecyzowanie art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Art. 1 pkt 22

-lit a

Wobec proponowanej zmiany przepisów ustawy dotyczących zaliczek, o których mowa w art. 12a ust.1 i 15a ust. 1, proponuje się dostosować art. 27 ust. 1 do nowego brzmienia przyjętego w nowelizacji.

-lit b

W art. 27 ust. 3 proponuje się dostosowanie przepisów ustawy w kontekście rozróżnienia rachunków bankowych wojewódzkich urzędów pracy, na które są przekazywane środki Funduszu na wynagrodzenia pracowników wykonujących zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych oraz na pozostałe koszty obsługi. Jednocześnie proponuje się wyszczególnienie kategorii środków Funduszu przeznaczonych na wydatki i zakupy inwestycyjne, przekazywanych na wyodrębnione w wojewódzkim urzędzie pracy rachunki Funduszu.

Art. 2

Projekt wprowadza zmianę w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 623).

W dotychczasowych przepisach ustawy o kosztach sądowych brak było przepisu odnoszącego się do kwestii zwolnienia Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z ponoszenia kosztów sądowych.

Obowiązujący art. 27 ust. 1 ustawy w odniesieniu do przeznaczenia środków Funduszu na pokrycie kosztów dochodzenia zwrotu i egzekucji należności Funduszu jest przez sądy

i komorników interpretowany w różny sposób, ponadto budzi uzasadnione wątpliwości co do zasadności ponoszenia tych kosztów. Wypłata świadczeń z Funduszu na rzecz pracowników niewypłacalnego przedsiębiorcy ma miejsce w przypadku upadłości przedsiębiorcy, umorzenia postępowania upadłościowego ze względu na brak majątku na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego, wykreślenia z ewidencji działalności gospodarczej oraz oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku środków na koszty postępowania upadłościowego. Należy zauważyć, że tego typu podstawy do wypłaty świadczeń wskazują na fakt, iż z wyjątkiem wszczęcia postępowania upadłościowego, pozostałe przesłanki dotyczą braku majątku na pokrycie kosztów postępowań upadłościowych w minimalnej wysokości kilkudziesięciu tysięcy złotych. Zgodnie z art. 23 ust. 1 zmienianej ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, przekazanie środków z Funduszu na wypłatę świadczeń powoduje z mocy prawa przejście na marszałka województwa, działającego w imieniu dysponenta Funduszu, roszczenia wobec pracodawcy o zwrot wypłaconych świadczeń. Jeżeli pracodawca nie dysponuje kwotą kilkudziesięciu tysięcy złotych na prowadzenie postępowania upadłościowego, to należy rozważyć celowość wydatkowania jakichkolwiek środków publicznych, a takimi są środki Funduszu, na dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń od pracodawcy. Przyjęcie rozwiązania, w którym Funduszowi, jako państwowemu funduszowi celowemu (art. 24 zmienianej ustawy), będącemu jednostką finansów publicznych, przyznano zdolność prawną i procesową, którego dysponentem jest minister właściwy ds. pracy, a któremu nie przysługuje ustawowe zwolnienie z kosztów postępowań sądowych i egzekucyjnych, prowadzi do sytuacji, że majątek pracodawcy nie wystarcza na pokrycie zarówno poniesionych kosztów, jak też samej wierzytelności Funduszu, co wskazuje na niecelowość ich ponoszenia. Ważnym elementem jest fakt, że w przypadku wypłaty świadczeń z Funduszu na podstawie wniosków indywidualnych, brak jest jakiegokolwiek wiedzy o wysokości majątku przedsiębiorcy, co powoduje, że dopiero w trakcie egzekucji komorniczej następuje oszacowanie majątku dłużnika. W związku z powyższym odstąpienie od uzyskania tytułu sądowego przeciwko dłużnikowi Funduszu, jest obciążone dużym stopniem niepewności co do zasadności ponoszenia jakichkolwiek kosztów z tym związanych.

Znamiennym jest, że sądy oraz komornicy w różny sposób interpretują możliwość zwolnienia Funduszu z ponoszenia kosztów. Zasadniczo sądy uznają, że w oparciu o art. 23 ustawy wypłacenie świadczeń z Funduszu na rzecz pracownika, niewypłacalnego pracodawcy, powoduje przejście na dysponenta Funduszu, zarówno roszczenia wobec pracodawcy jak i uprawnień pracownika, co skutkuje zwolnieniem z kosztów przy dochodzeniu roszczeń przed sądami cywilnymi, o ile wartość sporu nie przekracza 50 tys. zł. Pojawiają się jednak stanowiska sądów wskazujące, iż Fundusz, jako gwarant, nie może korzystać z uprawnień pracowniczych, ponadto z treści art. 27 ust. 1 nowelizowanej ustawy wynika, że środki Funduszu przeznacza się na finansowanie również kosztów dochodzenia zwrotu i egzekucji należności Funduszu (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu Wydział I Cywilny Sygn. akt I Acz 311/14 z dnia 4 kwietnia 2014 r.). Taka interpretacja przepisów ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych powoduje, że w każdej sprawie, gdzie w postępowaniu sądowym Fundusz występuje z roszczeniem wobec pracodawcy, należy uiścić stosowną opłatę w wysokości 5% wartości żądania. Dodatkowe koszty z tym związane powstaną w trakcie prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Przyjmując nawet stanowiska innych sądów, uznających zasadność zwolnienia Funduszu z kosztów dochodzenia zwrotu przy

wartości do 50 tys. zł, należy zauważyć, iż niejednokrotnie wartość wypłacanych świadczeń przekracza te wartości, co powoduje konieczność wydatkowania środków Funduszu, choć można domniemywać, że nawet te koszty nie zostaną odzyskane w całości w postępowaniu egzekucyjnym. Dodatkowo brak zwolnienia z kosztów w postępowaniu sądowym, powoduje konieczność pokrywania z Funduszu kosztów egzekucyjnych, tym samym możliwość odzyskania wierzytelności Funduszu znacząco maleje. W przypadku uznania przez sądy, iż Fundusz wchodząc w miejsce pracownika, któremu wypłacił świadczenia, nie korzysta z jego uprawnień, wówczas opłaty sądowe za ostatnie 3 lata wyniosłyby ok. 4,7 mln. zł, tj. średnio w roku ponad 1,5 mln zł. Brak zwolnienia Funduszu z kosztów sądowych powoduje, że pojawia się konieczność ponoszenia również kosztów komorniczych, a przyjmując ich minimalną wartość 5% od wartości zasądzenia, koszty z tego tytułu wyniosą rocznie, minimalnie ok. 1,5 mln zł. Przyjmując, iż część z tej kwoty uda się odzyskać od dłużników, to i tak kwota odzyskana pomniejszy możliwość odzyskania należności głównej.

Analogiczną instytucją nakierowaną na ubezpieczenia społeczne z tytułu pracy, jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który w oparciu o zapis art. 114 ust 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963 i 1247), nie ponosi opłat skarbowych i sądowych. Celowym jest więc zastosowanie analogicznych rozwiązań w odniesieniu do Funduszu, poprzez wprowadzenie zaproponowanego zapisu.

Art. 3

Proponuje się zawarcie przepisu przejściowego, wskazującego, że nowe wskazania w tym przepisie będą miały zastosowanie w przypadku gdy przesłanki niewypłacalności, o których mowa w art. 3–6 i 8 ustawy zmienianej, wystąpią po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4

Projekt ustawy zmieniającej zawiera również regulacje przejściowe wskazujące, które przepisy będą miały zastosowanie do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), zatem nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów ww. rozporządzenia.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 4 i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979 oraz z 2015 r. poz. 1063), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projektowane w niniejszej nowelizacji przepisy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Nazwa projektu

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu

Stanisław Szwed

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu

Katarzyna Klimiuk tel. 43 89 313

Data sporządzenia

22 września 2016 r.

Źródło:

Inicjatywa Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

UD23

OCENA SKUTKÓW REGULACJI**1. Jaki problem jest rozwiązywany?**

Proponowane zmiany ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256) mają na celu przede wszystkim przyspieszenie udzielania pomocy finansowej pracownikom, którzy w przypadku niewypłacalności pracodawcy, zostali pozbawieni pracy oraz świadczeń przysługujących im z tytułu zatrudnienia, jak również większą ochronę roszczeń pracowniczych poprzez rozszerzenie katalogu wypłat, wydłużenie okresów referencyjnych pomiędzy rozwiązaniem stosunku pracy, a datą niewypłacalności pracodawcy. Ponadto proponowana regulacja zapewni pełniejsze dostosowanie przepisów krajowych do celów zawartych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. Projektowana nowelizacja ustawy przewiduje również zmiany doprecyzowujące niektóre przepisy ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, co wynika z doświadczeń i spostrzeżeń związanych z praktycznym stosowaniem przepisów tej ustawy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

1. Art. 8a ustawy w obecnym brzmieniu posługuje się definicją „faktycznego zaprzestania działalności” pracodawcy, która to definicja budzi wątpliwości interpretacyjne wśród potencjalnych beneficjentów pomocy. W projekcie ustawy dokonano zmiany w taki sposób aby możliwa była, przy zaistnieniu faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, wypłata zaliczek na poczet przyszłych świadczeń w przypadku gdy zaistnieją przesłanki niewypłacalności.
2. Konieczność zmiany art. 10 ustawy wynika z rozbieżności, wskazanych przez MSZ, między art. 10 ustawy, a art. 12 lit. c) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. UE.L. 2008.283.36). Proponowana zmiana art. 10 ustawy ma na celu dostosowanie krajowych przepisów w sposób pozwalający w pełni zrealizować cel powołanej dyrektywy w zakresie dopuszczalnego wyłączenia niektórych kategorii pracowników i polega na rezygnacji z wyłączenia osób połączonych z pracodawcą stosunkiem małżeństwa, pokrewieństwa i powinowactwa o określonym w przepisie stopniu oraz przysposobienia, z wyjątkiem pomocy domowej (możliwość wyłączenia, która wynika z innych przepisów dyrektywy).
3. Zmiana art. 12 ust. 2 pkt 2 lit. e umożliwi uzyskanie przez pracowników niewypłacalnych pracodawców, obok ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy przysługującego za rok, w którym ustał stosunek pracy, również ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy za rok bezpośrednio go poprzedzający.
4. W projektowanej regulacji wydłużono z 9 do 12 miesięcy okresy referencyjne dotyczące wypłaty świadczeń pracowniczych określone w art. 12 ust. 3 i 5 ustawy. Niektóre świadczenia, w wyniku zaproponowanych zmian, wypłacane będą również w przypadku, gdy ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące po dacie niewypłacalności pracodawcy (ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, ale również wynagrodzenia, w przypadku oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości). Z praktyki wynika, że często odmawiano wypłaty świadczeń pracowniczych z uwagi na przekroczenie dotychczas obowiązujących terminów referencyjnych.
5. Zmiana art. 13 ogranicza ilość zaspokajanych z FGŚP roszczeń w przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności pracodawcy. W stosunku do tych samych pracowników, te same świadczenia mogą być wypłacone tylko raz, a wynagrodzenie do łącznej wysokości 3 miesięcy. W art. 13 uregulowano również kwestię wypłaty odpraw, ekwiwalentu za urlop i odszkodowania, doprecyzowując, że świadczenia te podlegają zaspokojeniu jednorazowo.
6. Zmiana art. 14 ustawy ma na celu usprawnienie procesu wypłaty świadczeń przez wojewódzkie urzędy pracy. W projekcie ustawy zaproponowano aby przy wypłacie świadczeń podstawę stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie obowiązujące w dniu złożenia wykazu lub wniosku o wypłatę świadczeń.
7. Nowelizowany zapis art. 15 ust. 3 ustawy precyzuje właściwość miejscową do składania wykazów obejmujących roszczenia przysługujące od pracodawcy będącego osobą fizyczną. Uściślono właściwość miejscową dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą według danych ujawnionych w centralnej ewidencji (w danych adresowych), czyli według adresu głównego miejsca wykonywania działalności, co ma na celu uniknięcie sporów

kompetencyjnych przy ustalaniu, który marszałek województwa jest właściwy do prowadzenia spraw związanych z działalnością gospodarczą.

8. W przypadku wypłaty świadczeń, bądź to na podstawie wykazu złożonego przez uprawniony podmiot, bądź to na podstawie wniosku indywidualnego, mającej miejsce po śmierci pracodawcy, gdy roszczenie Funduszu nie może przejść na zmarłego, obecnie nie ma możliwości dochodzenia należności Funduszu zarówno od zmarłego pracodawcy jak również od spadkobierców (brak możliwości uzyskania tytułu egzekucyjnego). W art. 15 ust. 4 oraz art. 16 ust. 2 wprowadzono zapisy pozwalające na zakwalifikowanie w takiej sytuacji, wypłaconych świadczeń do kosztów Funduszu.
9. Projektowane brzmienie art. 20 ust. 2 wskazuje ramy czasowe do odwołania się od odmowy wypłaty świadczeń bądź zaliczki do sądu pracy. Istniejąca obecnie możliwość odwołania do sądu pracy w każdym czasie (nawet w ciągu kilku lat od odmowy wypłaty) powoduje – w przypadku przegrania sporu przez Fundusz – konieczność zaspokojenia roszczenia wnioskodawcy wraz z wysokimi odsetkami ustawowymi. Zasadnym zatem stało się wprowadzenie okresu 30 dniowego od daty doręczenia zawiadomienia o odmowie wypłaty na podjęcie przez wnioskodawcę środków prawnych przed sądem pracy.
10. W upoważnieniu ustawowym do wydania przez ministra właściwego do spraw pracy rozporządzenia określającego wzory wniosków nie uregulowana była dotychczas kwestia obowiązku załączania do wykazu bądź wniosku stosownych dokumentów, które wymienione zostały w rozporządzeniach wykonawczych. Projektowana zmiana określa, że do wykazu/wniosku o wypłatę świadczeń należy dołączyć wymagane dokumenty, których katalog określony zostanie w rozporządzeniu.
11. W art. 22b zaproponowano nowy zapis uprawniający marszałka województwa do wglądu do dokumentów urzędu skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych czy Państwowej Inspekcji Pracy w sytuacji prowadzonych postępowań o wypłatę świadczeń pracowniczych oraz przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń, jak również do wglądu do akt sądowych w postępowaniach w przedmiocie ogłoszenia upadłości, co ma na celu ułatwienie podjęcia decyzji w sprawie zasadności wnoszenia powództwa przeciwko zarządom spółek. Brak takiej możliwości na dzień dzisiejszy naraża marszałka na ponoszenie niejednokrotnie ze środków Funduszu zbędnych, dodatkowych kosztów związanych z przegraną w procesie.
12. Celem wprowadzenia w art. 23 nowych ust. 8a i 8b jest dostosowanie zapisów nowelizowanej ustawy do innych ustaw obowiązujących w polskim ustawodawstwie, a także do rozstrzygnięć organów państw członkowskich w przedmiocie oddłużenia należności, co w konsekwencji będzie mieć wpływ na procedury umarzania należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. W stosunku do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, wobec których sąd upadłościowy wyda postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego przy całkowitej likwidacji majątku dłużnika projektowana regulacja przewiduje dodatkową przesłankę umarzania należności Funduszu, natomiast w przypadku osoby fizycznej posiadającej status przedsiębiorcy lub osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej w stosunku do której sąd lub inny organ sądowy wyda orzeczenie o umorzeniu zobowiązań upadłego, wierzytelność Funduszu zaliczona zostanie przez marszałka województwa w koszty Funduszu z uwagi na fakt, iż ta sama należność nie może być powtórnie umarzana.
13. W celu uniknięcia nieporozumień związanych z oznaczeniem strony postępowań sądowych i administracyjnych dotyczących Funduszu w projekcie zaproponowano zmianę przepisu dotyczącego reprezentacji Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.
14. Celem wyeliminowania wątpliwości jakie pojawiały się w związku z brakiem określenia w art. 25 ust.1 ustawy charakteru odsetek należnych od wypłaconych a nie zwróconych w terminie świadczeń, koniecznym stało się jednoznaczne określenie, iż marszałek dochodzić powinien dochodzić należnych mu odsetek ustawowych za opóźnienie od następnego dnia po wypłacie, co stało się istotne w związku z wejściem w życie z dniem 1.01.2016 r. ustawy z dnia 9.10.2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, różnicującej wysokość tych odsetek.
15. W dotychczasowych zapisach ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych (Dz. U. 2016, poz. 623). brak było zapisu odnoszącego się do kwestii zwolnienia Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z ponoszenia kosztów sądowych. W projekcie proponuje się wprowadzenie zmiany do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, której celem jest zwolnienie dysponenta Funduszu od wnoszenia opłat skarbowych i sądowych przy dochodzeniu zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń.
16. Projekt ustawy zawiera również zmiany mające celu redakcyjne uporządkowanie treści ustawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
marszałkowie województw	16		
wojewódzkie urzędy pracy	16		
Pracownicy których	w 2015 r.	Sprawozdanie z wykonania	Rozszerzenie ochrony

pracodawcy są niewypłacalni	świadczenia wypłacono na rzecz 19 000 pracowników	planu finansowego FGŚP za 2015 r.	pracowników niewypłacalnych pracodawców.
Niewypłacalni pracodawcy	w 2015 r. świadczenia wypłacono w związku z niewypłacalnością 889 pracodawców	Sprawozdanie z wykonania planu finansowego FGŚP za 2015 r.	

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przedłożony do zaopiniowania w trybie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) następującym podmiotom:

- 1) Business Centre Club – Związkowi Pracodawców;
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) NSZZ „Solidarność”;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 6) Konfederacji „Lewiatan”;
- 7) Związkowi Rzemiosła Polskiego.

Projekt ustawy został jednocześnie skierowany do zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego w trybie ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240).

Projekt został ponadto przedłożony do zaopiniowania Krajowej Izbie Gospodarczej oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2016 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	11,7	12,2	12,7	13,1	13,6	14,0	14,4	15,0	15,4	15,9	16,2	154,2
budżet państwa	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	9,9
JST	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	10,4
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FUS	7,9	8,2	8,4	8,7	9,0	9,3	9,6	9,9	10,1	10,4	10,6	102,1
NFZ	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	25,0
FGŚP	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	6,8
Wydatki ogółem	28,8	29,7	30,7	31,7	32,7	33,8	34,8	35,9	37,1	38,2	39,3	372,7
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FUS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NFZ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FGŚP	28,8	29,7	30,7	31,7	32,7	33,8	34,8	35,9	37,1	38,2	39,3	372,7
Saldo ogółem	17,1	17,5	18,0	18,6	19,1	19,8	20,4	20,9	21,7	22,3	23,1	218,5
budżet państwa	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	9,9

JST	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	10,4
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FUS	7,9	8,2	8,4	8,7	9,0	9,3	9,6	9,9	10,1	10,4	10,6	102,1
NFZ	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	25,0
FGŚP	28,3	29,2	30,1	31,1	32,1	33,2	34,2	35,2	36,4	37,5	38,6	365,9

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wpływ na sektor finansów publicznych będą miały zmiany w zakresie zmiany definicji pracownika, wydłużenia okresu referencyjnego, wypłat ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy oraz kosztów sądowych. Zmiany regulacji wpłyną przede wszystkim na dochody i wydatki FGŚP. Ponadto, w związku ze wzrostem wypłat świadczeń z FGŚP, zwiększy się wartość przekazywanych z FGŚP zaliczek na podatek dochodowy osób fizycznych, oraz składek na ubezpieczenia zdrowotne i społeczne, co oznacza, że wzrosną dochody budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego (o wpływy z podatku PIT), a także wpływy FUS i NFZ w zakresie składek na ubezpieczenia.</p> <p>1. Zmiany definicji pracownika (art.10)</p> <p>W związku ze zmianą art. 10, dochody FGŚP zwiększą się o składki osób pracujących połączonych z pracodawcą stosunkiem pokrewieństwa i in. (tj. małżonka pracodawcy, jego dzieci własnych, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobionych, rodziców, macochy i ojczyma oraz osób przysposabiających, a także rodzeństwa, wnuków, dziadków, zięciów i synowych, bratowych, szwagierek i szwagrów), które nie będą już wyłączone z kategorii pracowników. Jednocześnie wydatki FGŚP zwiększą się o wypłaty świadczeń dla takich osób.</p> <p>Wpływy i wydatki są trudne do oszacowania, ponieważ zarówno liczba pracowników – członków rodzin, jak i ich wynagrodzenia, nie są znane - dane tego rodzaju nie są gromadzone ani przez administrację publiczną, ani też w ramach badań statystyki publicznej. Wydatki na świadczenia nie mogą być też oszacowane na podstawie danych historycznych w zakresie wypłat z FGŚP, ponieważ osoby, o które rozszerzana jest definicja, tj. członkowie rodzin niewypłacalnych pracodawców, dotychczas nie byli uprawnieni do ubiegania się o te świadczenia.</p> <p>Wpływy ze składek na FGŚP zostały obliczone przy założeniu, że składki te będą opłacane od 10 tys. osób, pracujących przez cały rok za wynagrodzenie równe przeciętnemu wynagrodzeniu brutto w gospodarce narodowej (zgodnie z prognozami zawartymi w Wytocznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw z maja 2016 r.). W celu oszacowania wydatków przyjęto, że świadczenia zostaną wypłacone dodatkowo przeciętnie 100 osobom rocznie, w przeciętnej wysokości odpowiadającej kwocie 3-krotności średniego wynagrodzenia w danym roku, przy tym od kwoty tej zostaną także przekazane składki na ubezpieczenia zdrowotne i społeczne.</p> <p>2. Wydłużenie okresów referencyjnych</p> <p>W związku z wydłużeniem z 9 do 12 miesięcy okresów referencyjnych dot. wypłaty świadczeń pracowniczych określonych w art. 12 ust. 3-4 ustawy, z wypłaty świadczeń z FGŚP będzie mogła skorzystać część osób, które dotychczas tego uprawnienia są pozbawione w związku z przekroczeniem terminu 9 miesięcy. Liczba osób, które uzyskają świadczenia, została oszacowana na podstawie informacji i szacunków przeprowadzonych przez wojewódzkie urzędy pracy, uwzględniających liczby odmów wypłaty świadczeń z FGŚP w 2015 r. Faktyczna liczba osób, które otrzymają świadczenia w kolejnych latach zależna będzie m.in. od sytuacji gospodarczej i od terminów rozpatrywania spraw przez sądy, które są niemożliwe do przewidzenia.</p> <p>Na podstawie szacunków przekazanych przez urzędy wojewódzkie, przyjęto że w skali kraju wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych z powodu niewypłacalności pracodawcy w 2017 r. w związku z wydłużeniem okresów referencyjnych będą o 7% wyższe w porównaniu do roku 2013, a więc roku w którym wypłaty te były jak dotąd rekordowo wysokie¹. Kwotę tę dla kolejnych lat powiększono o wskaźnik dynamiki realnej wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej, podany przez Ministerstwo Finansów w Wytocznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw z maja 2016 r. Tak określone kwoty wypłat potraktowano jako kwoty brutto, od których obliczono</p>

¹ Szacowana kwota wypłat uwzględnia także skumulowany wzrost przeciętnych nominalnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej w latach 2013-2016 r.

składki FUS, NFZ i podatek dochodowy od osób fizycznych.

3. Zmiany w zakresie wypłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy

Przyjęto założenie, że zmiany w zakresie wypłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy spowodują podwojenie wypłat z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy w 2017 r. w porównaniu do roku 2013², w którym wypłaty te były największe, natomiast w kolejnych latach kwota wypłat będzie zwiększać się o wskaźniki dynamiki realnej wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej zgodnie z prognozami MF. Obliczone kwoty ekwiwalentu potraktowano jako kwoty brutto, od których obliczono składki FUS, NFZ i podatek dochodowy od osób fizycznych.

4. Zmiany dot. kosztów sądowych

W związku ze zmianą ustawy o kosztach sądowych wydatki FGŚP zostaną pomniejszone o koszty opłat sądowych i komorniczych. Zmniejszenie wydatków z tego tytułu oszacowano na podstawie danych o kosztach ponoszonych w latach 2013-2015 na ok. 700 tys. zł rocznie, z czego ok. 600 tys. zł rocznie przypada na koszty sądowe.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	6,8	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)	18,2	18,7	19,3	19,9	22,4	24,5	233,0	
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)	Pozytywny. Rozszerzenie ochrony pracowników niewypłacalnych pracodawców.							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)								
	(dodaj/usuń)								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Świadczenia netto wypłacone z FGŚP pracownikom i byłym pracownikom wskutek rozszerzenia ochrony pracowników niewypłacalnych pracodawców będą dochodami gospodarstw domowych.								
		Zmiany regulacji powodują nieznaczne zwiększenie kosztów po stronie mikroprzedsiębiorstw, tj. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zatrudniających członków rodziny, w związku z objęciem składkami na FGŚP członków rodziny pracodawcy. Proponowana zmiana powoduje konieczność opłacania składki na FGŚP, ale jednocześnie daje członkom rodziny pracodawcy prawo do otrzymania świadczeń w razie niewypłacalności pracodawcy.							
		Sposób oszacowania powyższych kwot został opisany w punkcie 6 OSR.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

- tak
 nie
 nie dotyczy

² Szacowana kwota uwzględnia także skumulowany wzrost przeciętnych nominalnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej w latach 2013-2016 r.

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Proponowane zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

1 stycznia 2017 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektowanej regulacji zostanie przeprowadzona w oparciu o roczne sprawozdania finansowe FGSP

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)